

Instytut Pamięci Narodowej

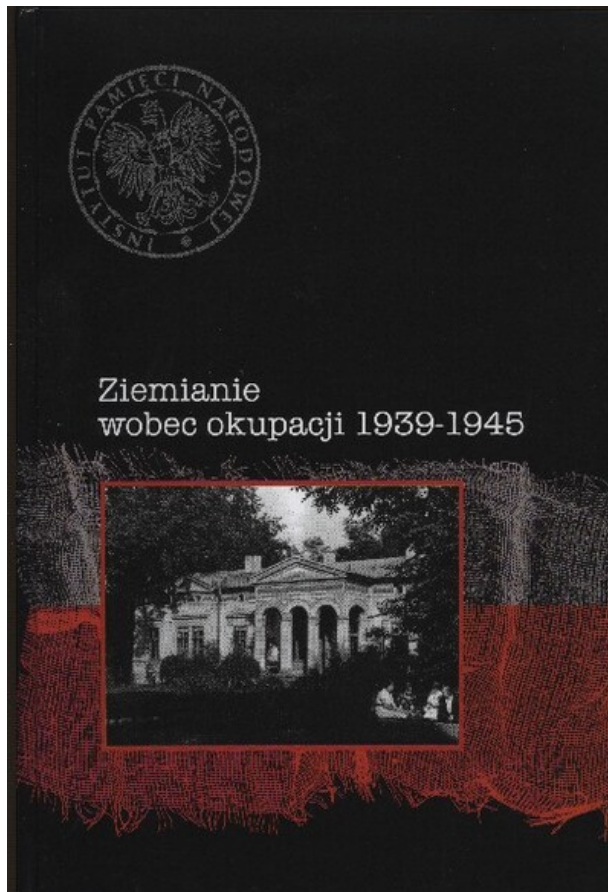
<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/12420,Ziemianie-wobec-okupacji-19391945.html>
03.05.2024, 10:01

Ziemianie wobec okupacji 1939-1945

Ziemianie wobec okupacji 1939-1945, red.
Michał Wenklar, Kraków 2006, 189 s.

**do nabycia w Wydawnictwie
Towarzystwa Naukowego Societas
Vistulana, ul. Ułanów 72/III, Kraków,
tel. 0-12.411.47.36**

Znaczenie zaangażowania ziemian w działalność Polskiego Państwa Podziemnego w latach okupacji niemieckiej jest nie do przecenienia. Z jednej strony współtworzyli i finansowali oni działającą legalnie w Generalnym Gubernatorstwie Radę Główną Opiekuńczą, która była de facto jedyną reprezentacją Polaków wobec władz okupacyjnych i miała za zadanie m.in. materialne wsparcie wysiedleńców i najbardziej potrzebujących oraz opiekę nad sierotami. Z drugiej strony włączyli się oni w działalność Podziemia — nie tylko istniejących organizacji cywilnych i wojskowych, ale również stworzyli własną sieć konspiracyjną: współpracującą ze Związkiem Walki Zbrojnej-Armią Krajową organizację „Uprawa”, której celem było m.in. finansowanie przedsięwzięć ZWZ-AK, udostępnianie lokali, czy ukrywanie zdekonspirowanych działaczy. W okresie PRL dążono do unicestwienia ziemiaństwa jako grupy społecznej oraz wymazania tej warstwy z kart historii, a jednym ze środków prowadzących do tego celu było właśnie systemowe „zapomnienie” o udziale ziemian w działalności niepodległościowej. Pojawiające się na ten temat publikacje powstawać mogły jedynie na emigracji i

miały głównie charakter wspomnień. Udaną próbą przywrócenia zagadnienia zbiorowej świadomości historycznej jest niniejsza książka. Jest to zapis referatów z sesji naukowej „Czyn niepodległościowy ziemian polskich podczas II wojny światowej”, która odbyła się 12 III 2004 r. Na tom składają się zarówno naukowe opracowania, jak i artykuły o charakterze wspomnieniowym. Z uwagi na świeżość prezentowanego materiału książka stanowi obowiązkową wręcz pozycję dla znawców okresu II wojny światowej, a także jest świetnym punktem wyjścia do dalszych, pogłębionych badań.

Spis treści

- Michał Wenklar – Wstęp
- Stanisław Wielowieyski – „Uprawa”-„Tarcza”-„Opieka”. Paramilitarna organizacja polskich ziemian współdziałająca ze Związkiem Walki Zbrojnej-Armią Krajową w latach 1940-1945
- Elżbieta Jakimek-Zapart – „Uprawa”-„Tarcza”. Organizacja i działalność w Okręgu Kraków AK
- Jerzy Ronikier – Rada Główna Opiekuńcza i „Uprawa”-„Tarcza” – wspólne kierunki działania
- Marcin Chorążki – Leon Krzeczunowicz, Roman Lasocki
- Tadeusz Żaba – Karol Tarnowski
- Waldemar Grabowski – Ziemianie w strukturach organizacyjnych Związku Walki Zbrojnej-Armii Krajowej i we władzach cywilnych Polskiego Państwa Podziemnego w latach 1939-1945
- Kazimierz Karolczak – Dwór jako centrum kultury i tradycji w czasie okupacji 1939-1945
- Szczepan Świątek – Materiały dotyczące kondycji gospodarczej ziemiaństwa małopolskiego w zespołach banków krakowskich (1939-1945)

Gdzie kupić publikacje: